

7 / 43982
GK.162

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı : 90605011-107.99/
Konu : Soru Önergesi 28952

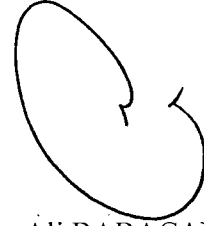
16.09.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 28.05.2014 tarihli ve 43452547-120.00-179940 sayılı yazınız.

Antalya Milletvekili Sayın Mehmet GÜNAL tarafından tevcih edilen 7/43982 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (3 Sayfa)

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET GÜNAL'IN BAŞBAKAN YARDIMCISI
SAYIN ALİ BABACAN'A TEVCİH ETTİĞİ 7/43982 ESAS NUMARALI SORU
ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN
HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

Hazine Müsteşarlığı tarafından verilebilecek Hazine garantilerinin kapsamı 28/03/2002 tarihli ve 4749 sayılı “Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun”da (Kanun) düzenlenmekte olup, borç üstlenim mekanizması bu anlamda Hazine garantilerinden farklı bir araçtır. Hazine Müsteşarlığı tarafından verilebilecek borç üstlenim taahhütlerinin kapsamı Kanun’un 8/A maddesi ile belirlenmiştir. Borç üstlenimine ilişkin usul ve esaslar ise 19/04/2014 tarihli ve 28977 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Hazine Müsteşarlığı Tarafından Gerçekleştirilecek Borç Üstlenimi Hakkında Yönetmelik” (Yönetmelik) ile düzenlenmiştir. Bu çerçevede, ilgili Kanun uyarınca genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler tarafından 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun hükümlerine göre yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilmesi planlanan ve tutarı asgari bir milyar Türk Lirası olması öngörülen yatırım ve hizmetlere ilişkin uygulama sözleşmeleri ile 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yap-kirala-devret modeli ile gerçekleştirilmesi planlanan ve tutarı asgari beş yüz milyon Türk Lirası olması öngörülen yatırım ve hizmetlere ilişkin uygulama sözleşmelerinde, sözleşmelerin süresinden önce feshedilerek tesisin ilgili idareler tarafından devralınmasının öngörülmesi hâlinde, söz konusu yatırım ve hizmetler için yurt dışından sağlanan finansman üstlenime konu olabilmektedir. Bu modelde görevli şirket tarafından yapılan kredi geri ödemeleri Hazine Müsteşarlığınca garanti edilmediği gibi uygulama sözleşmesinde öngörülen herhangi bir fesih halinin ortaya çıkmaması durumunda borç üstlenimi de söz konusu olmamaktadır. Bu çerçevede, yukarıda bahsedilen Kanun çerçevesinde uygulama sözleşmelerinin sözleşmede öngörülen haller nedeniyle süresinden önce feshedilmesi halinde, ilgili yatırım kamuya devredilmekte, buna mukabil söz konusu yatırımın finansmanı amacıyla kullanılan ancak halihazırda geri ödenmemiş kredilerin bakiyesi ise Hazine Müsteşarlığı tarafından üstlenilmektedir. Müsteşarlıkça borç üstlenim taahhüdü, Bakanlar Kurulu tarafından yapılan yetkilendirmeye istinaden verilmektedir.

Müsteşarlığın borç üstlenimine konu olan projelerin ihale işlemleri ilgili kamu idareleri tarafından yürütülmektedir. Proje kapsamındaki yatırım ve hizmetlere ilişkin denetim sorumluluğu yine proje sahibi idareye aittir. Diğer taraftan, Hazine garantileri ve Müsteşarlıkça verilen borç üstlenim taahhütleri kapsamında oluşan koşullu yükümlükler ve bu yükümlülüklerin yarattığı kredi riskinin borç stokuna, mali disipline ve borç sürdürülebilirliğine olası etkileri, Hazine risk yönetimi kapsamında çeşitli senaryo analizleri ve araçlar vasıtasıyla ölçülmekte ve takip edilmektedir. Bu kapsamda, Yönetmelikle Hazine Müsteşarlığı tarafından gerçekleştirilecek

borç üstlenimlerinde mali disiplini ve şeffaflığı arttırmak amacıyla izleme ve raporlamaya ilişkin ayrıntılı usul ve esaslar belirlenmiştir.

Bunun yanı sıra, mali yıl içerisinde sağlanacak borç üstlenimi taahhütlerine bir sınır getirmek amacıyla yılı merkezi yönetim bütçe kanunu ile borç üstlenim taahhüt limiti getirilmiştir. 2014 yılı için söz konusu limit 3 milyar ABD Doları olarak belirlenmiştir. Bu limiti bir katına kadar artırmaya Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Ancak Yönetmelik'te yer alan Geçici Madde 1 uyarınca 4749 sayılı Kanunun 8/A maddesinin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ihale ilanına çıkılmış projeler borç üstlenim limitinden muaf tutulmuştur. Bu kapsamda Kuzey Marmara Otoyolu Odayeri Paşaköy Kesimi (3. Köprü dahil) kapsamında verilen borç üstlenim taahhüdü bu limitin içinde yer almamaktadır. Diğer taraftan, Kanun uyarınca Kamu İktisadi Teşebbüsü olarak faaliyet gösteren Devlet Hava Meydanları İşletmeleri tarafından gerçekleştirilen İstanbul 3. Havalimanı Projesi için Hazine borç üstlenim taahhüdü verilmesi mümkün değildir.

Bilindiği üzere, borç üstlenimi mekanizması, kamu özel işbirliği projeleri kapsamında proje sahibi idare ile projeyi gerçekleştirecek olan görevli şirket arasında düzenlenen sözleşmelerin süresinden önce feshedilmesi ve tesisin kamuya devredilmesi durumunda, fesih tarihine kadar yapılan işler için kullanılmış ve geri ödenmemiş olan dış finansmanın kısmen veya tamamen kamu tarafından üstlenilmesini ifade etmektedir. Görevli şirketin kusuru nedeniyle sözleşmenin feshedilmesi halinde fesih tarihi itibarıyla borç bakiyesinin %85'inin üstlenilmesi yönünde taahhüt verilmek suretiyle kreditorler de risk paylaşımının içerisine dahil edilmiştir. Yönetmelik hükümleri çerçevesinde proje sahibi idare, krediden kullanımlar ile yatırım ve hizmetlerin sözleşmede öngörülen standart ve kaliteye uygun olarak fiziki gerçekleşmesi arasındaki uyumluluğu sağlayıcı tedbirleri almakla yükümlüdür.

Diğer taraftan, Yönetmeliğin 4 ncü maddesi dördüncü fıkrasında sözleşmenin fesih sebebine bakılmaksızın varsa idarenin sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmesine rağmen görevli şirketin kendi kusuruyla vadesinde ödemediği anapara ve temerrüt faizi ile bu kapsamdaki diğer finansman maliyetlerinin Hazine borç üstlenimine tabi olması, görevli şirket tarafından kreditora yapılacak en yüksek taksit ödemesinin %10 fazlasından az olmayacak tutarda görevli şirket ortaklarınca Müsteşarlığa birlikte ve müteselsil kefalet verilmesi şartına bağlanmaktadır. Bu şekilde, görevli şirketin proje kapsamında gelir elde etmesine rağmen vadesinde ödemediği kredi anapara ve finansman maliyetlerinin Müsteşarlıkça üstlenilerek ödenmesi halinde bu tutarların görevli şirket ve görevli şirket ortaklarından temerrüt faizi ile birlikte Müsteşarlıkça tahsil edilmesi teminat altına alınmaktadır.

Borç üstlenim anlaşmaları son derece teknik hususları düzenleyen özel hukuk sözleşmesi niteliğinde olup, Resmi Gazetede yayımlanması, bu anlaşmaların imzalanmasını takip eden dönemde gündeme gelmesi muhtemel diğer borç üstlenim anlaşmalarında kamunun müzakere gücünün sınırlanmasına sebep olacağı gibi görevli şirket tarafından sağlanan, üstlenim

gerçekleşmediği sürece Hazine Müsteşarlığının taraf olmadığı/olmayacağı ve ticari sır niteliği taşıyan kredi koşullarının açıklanması sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle borç üstlenim anlaşmaları Resmi Gazetede yayımlanmamaktadır. Benzer şekilde 4749 sayılı Kanun uyarınca yapılan diğer borçlanmalara ilişkin anlaşmalar da Resmi Gazete’de yayımlanmamaktadır. Hazine Müsteşarlığı tarafından borç üstlenim taahhüdü verilen projelere ilişkin bilgilere Müsteşarlık tarafından periyodik olarak yayınlanan Kamu Borç Yönetimi Raporu’nda yer verilmekte olup, söz konusu Rapor’a Müsteşarlık internet sitesinden ulaşılabilir.